

Saksa keele riigieksamist 2010

Reet Taimsoo

1. Riigieksami eesmärgid ja riigieksamitöö põhiandmed

Tulenevalt haridusministri 17. septembri 2010. a määruse nr 59 „Tasemetööde ning põhikooli ja gümnaasiumi lõpueksamite ettevalmistamise, koostamise, läbiviimise ja hindamise tingimused ja kord ning tasemetööde, ühtsete põhikooli lõpueksamite ja riigieksamite tulemuste analüüsimise tingimused ja kord“ on võõrkeele riigieksami eesmärgid järgmised:

- 1) tagada eksamitulemuste üleriigiline võrreldavus, et oleks võimalik õpilasel, lapsevanemal, koolil ja kooli pidajal saada võimalikult objektiivne ettekujutus õpitulemuste saavutatusest;
- 2) koolil, kooli pidajal, Haridus- ja Teadusministeeriumil, õpilastel, lastevanematel saada tagasisidet õppimise ning õpetamise tulemuslikkusest koolis;
- 3) saada ülevaade riiklikus õppekavas sätestatud õpitulemuste saavutatusest eksamiainetes hariduspoliitiliste otsuste tegemiseks;
- 4) toetada õppekava rakendamist, suunata eksamiülesannete valiku kaudu õppeprotsessi;
- 5) siduda järjestikuste haridustasemete õppekavad ning võimaldada kasutada riigieksamitulemusi õpingute jätkamisel, anda võimalus kasutada riigieksamitulemusi rahvusvahelisel tasandil.

Riigieksamitöö koostatakse eesmärgiga kontrollida võõrkeele alaseid pädevusi Euroopa Nõukogu keeleoskustaseme B2 ligilähedasel tasemel nelja osaoskuse (kirjutamine, kuulamine, lugemine ja kõnelemine) ning keele struktuuri tundmise kaudu.

Kõigil eksamiosadel on võrdne kaal: maksimaalne punktide arv iga osa eest on 20. Seega on eksamil maksimaalselt võimalik saada 100 punkti (vt tabel 1).

	ülesannete arv	üksikküsimuste arv	maksimaalne punktisumma	aeg (min)
kirjutamine	2		20	90
kuulamine	3	9+11+12=32	20	35
lugemine	4	6+8+10+8=32	20	50
keelestruktuur	3	15+15+10=40	20	40
rääkimine	3		20	15

Tabel 1. 2010. a saksa keele riigieksami osad

Võõrkeelte riigieksamitööd koosnevad kahest osast: kirjalikust ja suulisest. Eksami kirjalik osa koosneb kirjutamis-, kuulamis-, lugemis- ja keelestruktuuri osast. Suuline osa koosneb sissejuhatavast lühivestlusest eksaminandi ja intervjuueerija vahel, eksaminandi ettevalmistatud monoloogist, teemakohasest vestlusest intervjuueerija ja eksaminandi vahel ning rollimängust.

Objektiivselt hinnatavad kuulamis- ja lugemisosad koosnesid 2010. a saksa keele riigieksamitöös kumbki 32 üksikküsimusest (igaühe kaal 0,625 punkti), keelestruktuuriosa 40 üksikküsimusest (igaühe kaal 0,5 punkti).

Kirjaliku ja suulise väljendusoskuse hindamiseks kasutati vastavaid hindamisskaalasid (vt REKK-i kodulehekülge www.ekk.edu.ee).

2. Eksamil osalejate andmed ja eksamitöö tulemused

2010. a saksa keele riigieksami sooritas kokku 381 eksaminandi. Samaväärselt saksa keele riigieksamiga on Eesti abiturientidel alates 2000. aastast õigus sooritada Saksamaa kõrgkoolidesse pääsemiseks nõutavaid rahvusvahelisi eksameid (Saksamaa Liitvabariigi Kultuuriministrite Konverentsi II astme keelediplomi eksam ja Saksamaa Liitvabariigi üldise kõrgkooliküpsuse eksam saksa keeles). Nimetatud 381 eksaminandist sooritas põhieksami 217, II astme keelediplomi eksami 139 ning kõrgkooliküpsuse eksami 25 eksaminandi. Sarnaselt eelmiste aastatega kajastub ka 2010. a andmetes saksa keeleksamivalikute üha kahanev arv. Võrreldes eelneva aastaga on osalejate arv vähenenud ca 14%. SLV üldise kõrgkooliküpsuse eksami sooritajate arv on võrreldes eelmise aastaga püsinud suhteliselt stabiilne ja SLV Kultuuriministrite Konverentsi II astme keelediplomi eksami sooritajate arv tõusnud (eelmisel aastal 100). Seega onksamivalikute arv vähenenud saksa keelt tavaprogrammi alusel õppijate hulgas koguni 31%.

Tabel 2 hõlmab kõiki 2010. aastal saksa keele riigieksami sooritanud eksaminande.

	2006	2007	2008	2009	2010
eksaminandide arv	906	808	566	443	381
kõrgeim tulemus	100	100	100	100	100
madalaim tulemus	20	15	21	28	9
keskmine sooritusprotsent	70,4	70,5	74,2	76,6	77,98

Tabel 2. Saksa keele riigieksami üldstatistika 2006–2010.

2010. a. saksa keele eksami keskmine sooritusprotsent (77,98) oli kõigi aegade kõrgeim, ehkki võrreldes eelmise aastaga oli tõus vaid 1,4 punkti. Seejuures oli põhieksami keskmine sooritusprotsent 72,65, eelmainitud II astme keelediplomi eksami keskmine sooritusprotsent 84,12 ning kõrgkooliküpsuse eksami oma 90,16. Üle 80 punkti sai 196 õpilast, mis moodustab 51,6% valimist.

Järgnev analüüs on koostatud ainult põhieksami tulemuste põhjal.

eksaminandide arv	kõrgeim tulemus	madalaim tulemus	keskmine sooritusprotsent
217	97	9	72,65

Tabel 3. Saksa keele riigieksami põhieksami üldstatistika 2010.

Põhieksamil saavutatud maksimumtulemus oli 97 punkti ja minimaalne 9 punkti. See oli ainuke tulemus alla 20 punkti ja seega jäi ühel eksaminandil eksam sooritamata.

Kokku valisid 2010. a saksa keele riigieksami 93 kooli õpilased. Valimis oli ühe eksamisooritajaga koole 49 (ca 53%). Vaid seitsmes koolis (7,5%) oli eksaminande rohkem kui viis.

Järgnevalt vaatleme eksamitulemusi koolide asukohatüübi, õppekeele ja koolitüübi põhjal ning eksaminandide soo järgi.

	N	N (%)	keskm (%)	min	mediaan	maks	standard-hälve
kutseõppeasutused	1	0,46	82,00	82,0	82,0	82,0	
maakonnakeskus	52	23,96	71,15	33,0	72,5	96,0	15,67
suurlinn	64	29,49	72,88	32,0	75,5	97,0	15,74
teeninduspiirkonnata koolid	65	29,95	72,71	9,0	75,0	96,0	16,48
valla- ja väikelinnakoolid	35	16,13	74,06	36,0	73,0	95,0	13,90
kokku	217	100,00	72,65	9,0	75,0	97,0	15,57

Tabel 4. Saksa keele riigieksami tulemused koolide asukohatüübi järgi.

	N	N (%)	keskm (%)	min	mediaan	maks	standard-hälve
eesti	177	81,57	74,29	9,0	76,0	97,0	14,98
vene	40	18,43	65,38	32,0	66,5	95,0	16,23
kokku	217	100,00	72,65	9,0	75,0	97,0	15,57

Tabel 5. Saksa keele riigieksami tulemused koolide õppekeele järgi.

	N	N (%)	keskm (%)	min	mediaan	maks	standard-hälve
gümnaasium	212	97,70	72,57	9,0	75,0	97,0	15,69
kutseõppeasutus	5	2,30	75,80	62,0	79,0	87,0	10,13
kokku	217	100,00	72,65	9,0	75,0	97,0	15,57

Tabel 6. Saksa keele riigieksami tulemused koolitüübi järgi.

	N	N (%)	AUP	keskm	ÜUP	keskm (%)	min	mediaan	maks	standard-hälve
M	72	33,18	69,10	72,83	76,57	72,83	9,0	75,0	97,0	15,89
N	145	66,82	70,01	72,55	75,09	72,55	32,0	74,0	96,0	15,47
kokku	217	100,00	70,56	72,65	74,73	72,65	9,0	75,0	97,0	15,57

Tabel 7. Saksa keele riigieksami tulemused eksaminandide soo järgi.

Eksamitulemusi asukohatüübi järgi analüüsid näeme, et parimaid tulemusi saavutasid valla- ja väikelinnakoolid (74,06%). Neile järgnesid peaaegu võrdsel tasemel suurlinna (72,88) ja teeninduspiirkonnata koolid (72,71). Kõrvutades saksa keele riigieksami keskmisi sooritusi eesti ja vene õppekeele koolides, paneme tähele, et juba aastaid järjest saavutatakse paremaid tulemusi eesti õppekeele koolides. Vene õppekeele koolide keskmised tulemused (65,38) on keskmiselt 8,9 punkti võrra madalamad kui eesti õppekeele koolide omad (74,29). Kutseõppeasutustest osales vaid viis õpilast ning nende keskmine tulemus 75,8 on kõrge isegi gümnaasiumiga võrreldes. Eksami sooritanutest oli noormehi 72 ja neide 145. Keskmine sooritusprotsent erines noormeestel ja neidudel vaid 0,28% noormeeste kasuks ning statistiliselt see erinevus oluline ei olnud.

3. 2010. aasta saksa keele riigieksami osade analüüs

Sarnaselt eelmiste eksamiaastatega lähtus riigieksamit ettevalmistanud komisjon ülesannete koostamisel riikliku õppekava võõrkeelte ainekavast gümnaasiumile ja Euroopa keeleõppe raamdokumendi keeleoskustaseme B2 kirjeldustest.

Vaadelgem enne üksikute riigieksami osade analüüsi üldisi andmeid ning eksamiosade keskmisi sooritusi aastate lõikes.

	2006	2007	2008	2009	2010
kirjutamine	13,0/	12,6/63,0	12,97/64,9	13,4/67,1	12,93/64,7
kuulamine	13,3/	12,9/64,2	14,6/73	13,5/67,4	15,2/76,2
lugemine	13,3/	12,1/60,5	13,8/69	14,7/73,5	14,6/73,2
keelestruktuur	10,8/	12,1/60,5	12,2/61	13,0/65	13,1/65,3
suuline väljendusoskus	16,2/	16,5/82,4	16,98/84,9	16,6/83	16,7/83,5

Tabel 8. Keskmine punktide arv ja sooritusprotsent riigieksami osades 2006–2010

Tabelist 8 nähtub, et 2008. a eksaminandid on saavutanud võrreldes eelneva eksamiaastaga sama häid ja kõrgemaid keskmisi tulemusi kõigis eksamiosades, välja arvatud kirjutamine, kus leidis aset kerge langus. Võrreldes 2009. a eksamitulemustega on toimunud kõige suurem tõus kuulamisosas (1,7 punkti võrra). Lugemis-, keelestruktuuri ja rääkimisosa tulemused on olnud suhteliselt stabiilsed. Traditsiooniliselt on parimad tulemused suulises väljendusoskuses.

3.1. Kirjutamisosa tulemused

2010. a saksa keele riigieksami kirjutamisosa sarnanes ülesehituselt eelnevatega ning koosnes kahest ülesandest kogupikkusega 320 (+/- 10%) sõna.

Eksamitöid kontrollisid hindamisjuhendi alusel kaks sõltumatut hindajat, kes olid eelnevalt läbinud hindamise standardiseerimise. Kui esimese ja teise hindaja antud punktide vahe oli neli punkti või suurem, hindas eksamitööd ka kolmas hindaja, lõpptulemuse otsustas kahe lähema tulemuse keskmine. Kolmandale hindamisele läks 2010. a eksamil 14 kirjutamisosa tööd.

Alljärgnevat tabelites on toodud kirjutamisosa tulemused. Kuna kutseõppeasutustest osales eksamil ainult viis õpilast, on edasisest statistikast välja jäetud võrdlus gümnaasiumide ja kutseõppeasutuste vahel.

	N	N (%)	keskm (%)	min	mediaan	maks	standard-hälve
eesti	177	81,57	66,81	0,0	14,0	20,0	3,95
vene	40	18,43	55,28	3,5	11,4	18,0	4,12
kokku	217	100,00	64,69	0,0	13,5	20,0	4,07

Tabel 9. Kirjutamisosa tulemused koolide õppekeele järgi.

	N	N (%)	keskm	keskm (%)	min	mediaan	maks	standard-hälve
kutseõppeasutused	1	0,46	13,25	66,25	13,2	13,2	13,2	
maakonnakeskus	52	23,96	12,63	63,15	3,5	12,2	19,0	3,81
suurlinn	64	29,49	13,02	65,08	0,0	14,0	20,0	4,39
teeninduspiirkonnata	65	29,95	12,71	63,56	0,0	13,5	18,2	4,23
valla- ja väikelinnakoolid	35	16,13	13,66	68,32	5,5	13,8	20,0	3,65
kokku	217	100,00	12,94	64,69	0,0	13,5	20,0	4,07

Tabel 10. Kirjutamisosa tulemused koolide asukohatüübi järgi.

	N	N (%)	keskm (%)	min	mediaan	maks	standard-hälve
M	72	33,18	12,36	0,0	12,5	20,0	4,06
N	145	66,82	13,22	0,0	14,0	20,0	4,06
kokku	217	100,00	12,94	0,0	13,5	20,0	4,07

Tabel 11. Kirjutamisosa tulemused eksaminandide soo järgi.

Nii nagu kogu eksami lõikes, on ka kirjutamisosas eesti õppekeelega koolide tulemus oluliselt kõrgem kui vene õppekeelega koolidel. Samuti pole kogu eksami tulemuse taustal üllatuseks valla- ja väikelinnakoolide pisut kõrgem tulemus teiste asukohatüüpidega võrreldes. Kirjutamises on naissoost eksaminandid pisut paremad kui meessoost eksaminandid, kuigi kogu eksami lõikes on mehed veidi edukamad.

Kirjalikku väljendusoskust kontrolliti kahe erinevat tüüpi ja erineva pikkusega ülesandega:

Ülesanne 1

Esimene ülesanne oli **Ametlik kiri** etteantud situatsiooni põhjal. Soovituslik aeg ülesande täitmiseks 20 minutit, nõutud sõnade arv 100 (+/-10%) sõna, maksimaalne võimalik punktide arv 5.

aspekt	maks punkte	keskmiselt punkte	sooritusprotsent
sisu	2,5	1,40	55,9
vorm	0,5	0,22	44,0
keeleline õigsus	2,0	1,05	52,7
kogu 1. ül	5,0	2,67	53,4

Tabel 12. Kirjutamisosa 1. ülesande tulemused hinnatud aspektide kaupa.

Tulemused näitavad, et ametliku kirja puhul on raskusi kirja vormistamisega, mis oli ka eksamitööde hindajate tähelepanek. Vaatamata sellele, et ametlik kiri ei olnud eksamil esimest korda, eksiti selle vormistamisel, nt kasutati sageli mittekohast pöördumist. Esines ka töid, kus eksaminand ei saanud aru ülesandepüstitusest või ei jälginud seda piisavalt täpselt. Ekspertide ja hindajate hinnangul on ametlik kiri tekstiliigina igati asjakohane ja eluline.

Ülesanne 2

Teine ülesanne oli **argumenteeriv arvamuse avaldus** etteantud teemal. Soovituslik aeg ülesande täitmiseks on 70 minutit, nõutud sõnade arv 220 (+/-10%), maksimaalne võimalik punktide arv 15. Lisaks konkreetsele teemapüstitusele olid eksaminandi käsutuses ka teema avamist toetavad küsimused ja juhendid.

aspekt	maks punkte	keskmiselt punkte	sooritus
sisu	5	3,44	68,78
teksti ülesehitus	2	1,62	80,99
väljendusoskus/ sõnavara	4	3,03	75,75
keeleline õigsus	4	2,35	58,8
kogu 2. ül	15	10,44	69,6

Tabel 13. Kirjutamisosa 2. ülesande tulemused hinnatud aspektide kaupa.

Hindajate üldine tähelepanek on, et põhieksamil on vähe väga hea sooritusega töid, sageli pigem kirjeldatakse kui argumenteeritakse. Eksamiiks valmistujate tähelepanu tuleks ikka ja jälle juhtida argumenteerivale kirjutamisele omastele aspektidele nagu vaatenurkade mitmekülgsus, väidete põhjendamine jne. Tähtis on ka teksti selge struktuur ja argumentide liigendamine, mida kõik eksaminandid kahjuks ei valda.

3.2. Kuulamisosa tulemused

Kuulamisosa eesmärk on kontrollida eksaminandide oskust aru saada saksakeelsest kõnest. Õppekavas loetletud teemade piires peavad eksaminandid mõistma saksa keelt emakeelena kõnelevate inimeste normaalses kõnetempos toimuvat suhtlust, erinevate kõnelejate olmeteksti ja telefoni teel edastatud teateid, samuti suutma jälgida raadio- ja TV-uudiseid, teateid ning lühiloengut. Erinevate ülesannete kaudu kontrollitakse nii teksti põhisisust kui ka detailidest arusaamist.

2010. a eksami kuulamisosa koosnes 32 üksikküsimusest, mis jagunesid kolme erinevat tüüpi ja erineva raskusastmega ülesande vahel. Kõik küsimused olid osa lõikes võrdse kaaluga – á 0,625 punkti.

Alustekstidena kasutati kolme eriliigilist teksti, sh autentseid lühitekste. Esimese ülesande puhul oli tegu lühikeste raadiouudistega, teise ülesande puhul dialoogilise teksti – intervjuuga. Kolmas ülesanne baseerus raadioülevaatel. Kõiki tekste kuulati kaks korda. Avatud ülesande puhul, kus eksaminandidel tuli anda lühivastuseid, ei arvestatud õigekirja- ja grammatikavigu juhul, kui need ei muutnud sõnade tähendust.

Järgnevalt vaatleme eksami kuulamisosa tulemusi koolide asukohatüübi, õppekeele ja koolitüübi põhjal ning eksaminandide soo järgi.

	N	N (%)	keskm	keskm (%)	mediaan	standard-hälve
eesti	177	81,57	15,66	78,30	16,2	3,36
vene	40	18,43	13,34	66,71	13,8	4,32
kokku	217	100,00	15,23	76,17	15,6	3,66

Tabel 14. Kuulamisosa tulemused koolide õppekeele järgi

	N	N (%)	keskm	keskm (%)	mediaan	standard-hälve
M	72	33,18	15,75	78,76	16,9	3,95
N	145	66,82	14,98	74,88	15,6	3,49
kokku	217	100,00	15,23	76,17	15,6	3,66

Tabel 15. Kuulamisosa tulemused eksaminandide soo järgi

	N	N (%)	keskm	keskm (%)	mediaan	standard-hälve
kutseõppeasutused	1	0,46	18,12	90,60	18,1	
maakonnakeskus	52	23,96	14,82	74,08	15,6	3,61
suurlinn	64	29,49	15,13	75,67	15,9	3,83
teeninduspiirkonnata koolid	65	29,95	15,79	78,93	16,9	3,80
valla- ja väikelinnakoolid	35	16,13	14,93	74,63	15,6	3,18
kokku	217	100,00	15,23	76,17	15,6	3,66

Tabel 16. Kuulamisosa tulemused koolide asukohatüübi järgi

Kuulamisülesannetega tulid eksaminandid väga hästi toime. Keskmine tulemus 15,2 punkti ehk 76,2% (vt tabel 8) on kirjalike osade kõige kõrgem tulemus. Ka kuulamisosa ülesannete lahendamisel olid eesti õppekeele koolide lõpetajad edukamad kui vene õppekeele koolide omad, keskmiste tulemuste erinevus 11,6% on statistiliselt oluline. Tulemuste võrdlus eksaminandide soo järgi näitab sarnaselt eelmiste aastatega meessoost eksaminandide paremaid tulemusi (3,9% võrra). Kooli asukoha järgi eristusid kõrgema keskmise sooritusprotsendi poolest teeninduspiirkonnata ja suurlinnakoolid.

Tööde analüüsist nähtub, et kuigi õpilastel on eksamitöös poolavatud ja avatud ülesannete korral ette nähtud koht märkmete tegemiseks, kasutatakse seda võimalust vähe. Märkmete tegemine on kasulik õpioskus, mida tasub kindlasti õpetada ning kasutada. See laseks esimese kuulamise ajal keskenduda rohkem tekstile kui tervikule, seega paremini teksti sisu mõista.

3.3 Lugemisosa tulemused

Lugemisosa eesmärk on kontrollida, kuidas on omandatud erinevad lugemisstrateegiad ehk stiilid. Eksaminand peab leidma tekstist talle vajalikku infot, tuletama konteksti abil tundmatute sõnade tähendust, mõistma teksti või lause põhisisu. Lugemisosa ja keelestruktuuriosa ülesannete täitmiseks on õpilastel aega kokku 100 minutit, lugemisülesannete täitmiseks soovituslikult 60 minutit. Üksikküsimuste koguarv on 32 ja kõik küsimused on osa lõikes võrdse kaaluga – á 0,625 punkti.

Lugemisosa koosnes kolmest erinevat liiki tekstist: intervjuu, lugejakiri ja ilukirjanduslik tekst ning neljast eritüübilisest ülesandest.

Järgnevalt vaatleme eksami lugemisosa tulemusi koolide asukohatüübi, õppekeele ja koolitüübi põhjal ning eksaminandide soo järgi.

	N	N (%)	keskm	keskm (%)	mediaan	standard-hälve
eesti	177	81,57	15,04	75,22	15,6	2,93
vene	40	18,43	12,84	64,21	12,5	3,25
kokku	217	100,00	14,64	73,19	15,0	3,11

Tabel 17. Lugemisosa tulemused koolide õppekeele järgi.

	N	N (%)	keskm	keskm (%)	mediaan	standard-hälve
M	72	33,18	14,92	74,60	15,6	3,44
N	145	66,82	14,50	72,49	15,0	2,93
kokku	217	100,00	14,64	73,19	15,0	3,11

Tabel 18. Lugemisosa tulemused eksaminandide soo järgi.

	N	N (%)	keskm	keskm (%)	mediaan	standard-
--	---	-------	-------	-----------	---------	-----------

						hälve
kutseõppeasutused	1	0,46	17,50	87,50	17,5	
maakonnakeskus	52	23,96	14,64	73,19	15,0	2,73
suurlinn	64	29,49	14,23	71,13	15,0	3,32
teeninduspiirkonnata koolid	65	29,95	14,84	74,22	15,6	3,46
valla- ja väikelinnakoolid	35	16,13	14,93	74,63	15,0	2,54
kokku	217	100,00	14,64	73,19	15,0	3,11

Tabel 19. Lugemisosa tulemused koolide asukohatüübi järgi.

Lugemisosa kokkuvõtteks võib öelda, et keskmise tulemusega 73,2% oli see 2010. a eksaminandidele jõukohane ning eksami kirjaliku osa paremuselt teine tulemus kuulamisosa järel.

Kindlasti võib lugemistekstide puhul anda sama soovitus, mis kuulamistekstidegi puhul. Mõttekas on alati eelnevalt läbi lugeda küsimused ja ka esimest korda tekst tervikuna, et haarata enne konkreetsetele küsimustele vastamist teksti põhisisu. Kui kuulamise puhul on abi märkmete tegemisest, siis lugemise puhul on kasulik olulisi märksõnu alla joonida.

3.3. Keelestruktuuri osa tulemused

Keelestruktuuri osa koosnes ka 2010. a eksamil kolmest erinevat tüüpi ja erineva raskusastmega ülesandest, mis suhtluspädevust kontrolliva testi põhimõtetest lähtuvalt tuginesid seotud tekstidele. Keelestruktuuri tundmist kontrolliv osa osutus küllaltki ootuspäraselt kirjutamisosa järel eksami kirjaliku osa kõige madalama keskmise sooritusega (65,3%) osaks. Olgugi, et grammatika ning sõnavara kui keelesüsteemi osad ei ole keeleõpetuse eraldi eesmärk, ei ole võimalik keelt omandada, ilma et neis valdkondades oleks häid teadmisi.

	N	N (%)	keskm	keskm (%)	mediaan	standard-hälve
eesti	177	81,57	13,58	67,88	14,0	3,89
vene	40	18,43	10,75	53,75	11,5	3,98
kokku	217	100,00	13,06	65,28	13,5	4,05

Tabel 20. Keelestruktuuriosa tulemused koolide õppekeelee järgi

	N	N (%)	keskm	keskm (%)	mediaan	standard-hälve
M	72	33,18	13,39	66,94	13,8	3,87
N	145	66,82	12,89	64,45	13,0	4,14
kokku	217	100,00	13,06	65,28	13,5	4,05

Tabel 21. Keelestruktuuriosa tulemused eksaminandide soo järgi

	N	N (%)	keskm	keskm (%)	mediaan	standard-hälve
--	----------	--------------	--------------	------------------	----------------	-----------------------

kutseõppeasutused	1	0,46	17,50	87,50	17,5	
maakonnakeskus	52	23,96	12,73	63,65	13,8	4,04
suurlinn	64	29,49	12,79	63,95	13,0	4,23
teeninduspiirkonnata koolid	65	29,95	13,47	67,35	14,0	3,83
valla- ja väikelinnakoolid	35	16,13	13,13	65,64	13,0	4,22
kokku	217	100,00	13,06	65,28	13,5	4,05

Tabel 22. Keelestruktuuri osa tulemused koolide asukohatüübi järgi

Kokkuvõtvalt võib keelestruktuuri osa puhul öelda, et see testiosa järgib juba tuttavat mustrit, mille kohaselt eesti õppekeele koolid on tunduvalt paremate tulemustega kui vene õppekeele koolid ning noormehed on pisut paremate tulemustega kui neid. Asukohatüübi järgi on kõige paremad tulemused teeninduspiirkonnata koolidel.

3.5 Suulise osa tulemused

Sarnaselt eelmiste aastatega koosnes suuline osa kolmest ülesandest. Esimene ülesanne oli enda esitlus, kus eksaminand pidi sissejuhatava vestluse käigus kõnelema endast, oma hobidest, perekonnast jne. Teine ülesanne koosnes tekstile toetuvast monoloogist ja sellele järgnevast teemakohasest vestlusest. Monoloogi ettevalmistamiseks oli eksaminandil aega 10 minutit. Kolmas ülesanne oli rollimäng, mille käigus eksaminand pidi vestluskaaslasele küsimusi esitades hankima informatsiooni. Rollimängu jaoks sai eksaminand ülesande kaardi situatsiooni kirjelduse, ülesande ja märksõnadega, mille kohta tuli teavet hankida.

Suulist vastust hinnati neljast erinevast aspektist: 1. ülesande täitmine ja interaktiivsus; 2. väljendusoskus; 3. grammatiline õigsus, 4. hääldus ja intonatsioon. Iga aspekti eest oli võimalik saada maksimaalselt 5 punkti. Suulise osa tulemusi aspektide kaupa näitab alljärgnev tabel:

aspekt	maks punktisumma	keskmine punktisumma
1. ülesande täitmine ja interaktiivsus	5	4,35
2. väljendusoskus	5	4,14
3. grammatiline õigsus	5	3,75
4. hääldus ja intonatsioon	5	4,61

Tabel 23. Suulise osa aspektide eest saadud keskmised punktid

Suulise osa keskmine sooritus 83,5% ei jäta kahtlust selles, et seeksamiosa on eksaminandidele igati jõukohane. Teiste eksamiosade kõrval joonistub selgelt välja eksaminandide oluliselt kõrgem sooritus suulises osas. Järgnevad tabelid illustreerivad suulise osa tulemusi koolide õppekeele ja asukohatüübi järgi ning eksaminandide soo järgi.

	N	N (%)	keskm	keskm (%)	mediaan	standard-hälve
--	---	-------	-------	-----------	---------	----------------

eesti	177	81,57	16,55	82,77	17,0	3,50
vene	40	18,43	17,35	86,75	18,0	2,69
kokku	217	100,00	16,70	83,50	18,0	3,38

Tabel 24. Suulise osa tulemused koolide õppekeele järgi

	N	N (%)	keskm	keskm (%)	mediaan	standard-hälve
M	72	33,18	16,33	81,67	17,0	3,52
N	145	66,82	16,88	84,41	18,0	3,30
kokku	217	100,00	16,70	83,50	18,0	3,38

Tabel 25. Suulise osa tulemused eksaminandi soo järgi

	N	N (%)	keskm	keskm (%)	mediaan	standard-hälve
kutseõppeasutused	1	0,46	16,00	80,00	16,0	
maakonnakeskus	52	23,96	16,25	81,25	17,0	3,01
suurlinn	64	29,49	17,64	88,20	18,0	2,16
teeninduspiirkonnata koolid	65	29,95	15,80	79,00	17,0	4,51
valla- ja väikelinnakoolid	35	16,13	17,34	86,71	18,0	2,83
kokku	217	100,00	16,70	83,50	18,0	3,38

Tabel 26. Suulise osa tulemused koolide asukohatüübi järgi

Juba aastaid on püsinud veider olukord: kuigi vene õppekeele koolide õpilaste tulemused kõigis ülejäänud eksamiosades on eesti õppekeele koolide õpilaste tulemustest keskmiselt 10–13% võrra madalamad, on suulises osas oldud ühtviisi head. Sel aastal koguni edestavad vene õppekeele koolid eksami suulises osas eesti õppekeele kooli 0,8 punkti võrra. Vahe teiste eksamiosade tulemustega tundub olevat ülemäära suur. Isegi suulise osa kolmanda aspekti eest (grammatiline õigsus) on saadud kõrgeid punkte, kuigi eksami keelestruktuuri osa tulemused näitavad madalaid tulemusi (vrd tabel 27 ja 20).

	N	N (%)	AUP	kokku	ÜUP	1. asp	2. asp	3. asp	4. asp
eesti	177	81,57	16,03	16,55	17,07	4,35	4,09	3,71	4,59
vene	40	18,43	16,49	17,35	18,21	4,38	4,35	3,92	4,70
kokku	217	100,00	16,25	16,70	17,15	4,35	4,14	3,75	4,61

Tabel 27. Suulise osa kogutulemus ja aspektid õppekeeleli

Suulises osas on naissoost eksaminandid pisut paremad meessoost eksaminandidest ja suurlinna- ning valla- ja väikelinnakoolid edestavad veidi teisi asukohatüüpe.

4. Kokkuvõte

Saksa keele riigieksamit sooritanud eksaminandide hulk on olnud viimastel aastatel pidevas languses. Veel kunagi pole see olnud nii väike kui 2010. aastal – 381 eksaminandi. Samas pole ka kunagi sooritatud eksamit nii kõrgetele punktidele – keskmine tulemus oli 77,98. Selle põhjuseks võib olla üldiselt tugev kontingent, kes eksami valib ja eriti asjaolu, et on kasvanud keelediplomi eksami sooritajate arv, sest need õpilased on üldiselt väga head keeleoskajad. Nagu ka varasematel aastatel, on ka seekord saadud kõige kõrgemaid tulemusi suulises väljendusoskuses. Traditsiooniliselt valmistasid rohkem raskusi kirjutamis- ja keelestruktuuriosa. Uus ei ole ka see, et vene õppekeelega koolide tulemused on ca 10 punkti võrra madalamad kui eesti õppekeelega koolidel. Selle põhjuseks võib olla hilisem võõrkeeleõppega alustamine. Samas on vene õppekeelega koolide tulemused eksami suulises osas vähemalt sama head kui eesti õppekeelega koolidel. Noormeeste tulemused on pisut paremad kui tütarlaste omad, kuid see vahe ei ole oluline ja on osaoskusest erinev. Peale gümnaasiumide lõpetajate osales eksamil ka viis kutseõppeasutuste lõpetajat, kelle keskmised tulemused olid isegi paremad kui gümnaasiumide keskmised tulemused. Vähese osalejate arvu tõttu ei saa siin aga kaugeleulatuvaid järeldusi teha. Asukohatüübi järgi koolide hulgas olulisi erinevusi ei olnud.